

[Hagen Hagensen]

tage os sammen til nu at prøve at få en for-
enkling af tingene.

Jeg har gjort meget ud af dette lille lovfor-
slag, der kun består af en enkelt linje bogsta-
velig talt, men som er så udførligt begrundet,
fordi man som oftest skal begrunde en dårlig
sag særdeles meget.

Birgith Mogensen (CD):

Centrum-demokraterne accepterer udsæt-
telsen.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil gerne takke de ordførere, der har
givet principiel tilslutning til udskydelsen, og
jeg vil også gerne takke de ordførere, der har
været lidt mere kritiske. Jeg vil specielt takke
hr. Hagen Hagensen for, at kritikken ikke
var rettet direkte mod mig.

Jeg tror, at det, der ligger bag ved dette,
er, at der er forskellige ting, der har skullet
løses, bl. a. det, der også er anført i bemærk-
ningerne til lovforslaget, at vi endnu ikke har
taget nogen principbeslutning om statsamter-
nes fremtid, og at vi ikke har nogen afklaring
med hensyn til ægteskabssager. På dette
grundlag er det, jeg ikke har fundet det rime-
ligt, at man gik videre med tankerne om
eventuelt at nedlægge overformynderiet og
oprette dette familieretsdirektorat.

Som det også er anført i bemærkningerne
her, må det være muligt at finde en samlet,
fornuftig løsning, og her er regeringen åben
for, hvad vi skal komme frem til. Men jeg vil
godt have lov, når man så kontant siger nu,
at det ville være en stor administrationsfor-
enkling, at pege på den udvikling, der dog
har været meget udtalt i de forløbne år, gå-
ende ud på, at overformynderiets opgaver er
blevet omlagt, og at udgifterne ved dets drift
har været stort set konstante trods den pris-
stigning, vi i øvrigt har oplevet.

Jeg vil også gerne sige, at den situation,
som blev trukket frem her, med den – det må
man jo indrømme – meget svingende hold-
ning til, hvad der skulle ske med overfor-
mynderiet, givet har været en belastning for
overformynderiets personale, som jeg mener
har udført selv under disse vanskelige for-
hold et fortrinligt arbejde.

Jeg er altså åben over for en debat, men
jeg tror, at vi må se i øjnene, at principbe-
slutningen om statsamternes fremtid – dette

spørgsmål indgår også i vurderingen af,
hvordan ægteskabssager fremtidig skal be-
handles – ligesom er nøglepunktet i sagen, og
først når vi har en afklaring dér, kan vi finde
en løsning på det spørgsmål, vi behandler
her i dag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg blev desværre forsinket, og derfor
skynder jeg mig at sige, at vi også er indstil-
let på, at ministeriet skal have noget mere tid
til at overveje dette. Jeg vil håbe, at man
kunne afslutte overvejelserne så betids, at
man ikke behøvede 2 år. Det er lidt betænke-
ligt, at vi bare bliver ved med at skyde ud og
skyde ud. Men selvfølgelig skal der tid til at
overveje dette.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behand-
ling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Erlendsson):

Ønskes der udvalgsbehandling? (*Hagen
Hagensen: ja!*). Jeg foreslår da, at lovforsla-
get henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør
indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det
som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

*Forslag til lov om ændring af borgerlig
straffelov. (Forbud mod salg af børnepornogra-
fiske blade og film)* [af Inger Stilling Pedersen
(KrF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 131. Fremsat 25/1 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Dette lovforslag, som medlemmer af kri-
steligt folkeparti har fremsat, går ud på, at
det gøres strafbart at medvirke ved udbredelse
af den såkaldte børnepornografi, altså
utugtige blade eller film, hvori børn optræder
som modeller.

[Justitsministeren]

Som det fremgår af bemærkningerne, er baggrunden for forslaget et ønske om at styrke beskyttelsen af børn mod seksuelle overgreb. Forholdet er jo, som jeg for nylig havde lejlighed til at redegøre for i et svar på et skriftligt spørgsmål fra fru Inger Stilling Pedersen, at optagelse af billeder eller film af kønsakter med børn eller unge som deltagere efter omstændighederne kan straffes efter reglerne i straffelovens § 228 eller § 232. Salg eller anden form for udbredelse af sådanne billeder eller film er derimod efter de gældende regler ikke strafbart, hvilket bl. a. indebærer, at der ikke kan skrives ind over for børnepornografi i tilfælde, hvor producenten ikke kan efterspores, f. eks. fordi optagelsen er sket i udlandet. Det foreliggende forslag vil gøre det muligt at skride ind også i disse situationer og således ved at ramme forhandlerne medvirke til at beskytte børn og unge mod overgreb på deres integritet.

Lad mig allerede her sige, at jeg er enig i, at de synspunkter, som har ført til afkriminalisering af den almindelige pornografi, ikke uden videre kan finde anvendelse, når det drejer sig om børnepornografi.

For nogle måneder siden lovede jeg i mit svar på et spørgsmål fra fru Inger Stilling Pedersen, at jeg ville indhente nærmere oplysninger fra politiet om børnepornografiens udbredelse, distributionsformer og produktionssteder. Disse redegørelser har jeg nu modtaget. Det fremgår heraf, at det indtil nu ikke har været konstateret, at børnepornografiske billeder eller film er optaget her i landet, og de danske producenter skulle angiveligt modtage negativmateriale fra forretningsforbindelser i udlandet. Nogle af modellerne synes at være af asiatisk oprindelse, mens andre har europæisk udseende, hvilket særlig skulle være tilfældet for filmenes vedkommende.

Distributionen sker både gennem kiosker og gennem postordresalg, men efterspørgslen efter denne særlige form for pornografi skulle efter oplysningerne være forholdsvis ringe. Jeg er naturligvis villig til at stille politiets redegørelser til rådighed for retsudvalget i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag.

Jeg kan oplyse, at der i Sverige for nylig er kommet en betænkning om børnepornografi, som stiller forslag om, at det gøres strafbart at udbrede billeder af børn i seksu-

elle situationer. Det svenske forslag adskiller sig dog fra det danske ved, at der ikke er nogen aldersgrænse, men man bruger i stedet udtrykket »børn«. Ville man her i Danmark indføre et forbud mod udbredelse af børnepornografi, ville det efter min mening være nærliggende ligesom i det svenske forslag ikke at opstille nogen aldersgrænse eller i hvert fald at sætte grænsen lavere end i forslaget. Det vides endnu ikke, om der i Sverige vil blive fremsat noget lovforslag på grundlag af denne betænkning.

Ligesom forslagsstillerne finder jeg det væsentligt, at børn beskyttes bedst muligt mod overgreb på deres integritet, og derfor har jeg som udgangspunkt sympati for det foreliggende forslag, men det er på den anden side klart, at gennemførelsen af et sådant specielt forbud mod børnepornografi kan give anledning til forskellige problemer. Det gælder bl. a. afgrænsningen af, hvilke billeder eller film med børn som modeller, der kan karakteriseres som utugtige. Det gælder også skønnet over, hvorvidt den fremstillede model er et barn, og man kan frygte, at sådanne afgrænsningsspørgsmål i praksis vil komme til at lægge beslag på uforholdsmæssigt store ressourcer inden for politiet og retsvæsenet.

Jeg skal derfor ikke her udtale nogen endelig mening om det foreliggende forslag, men blot sige, at det foreslåede forbud næppe bør søges gennemført, uden at spørgsmålet har været nærmere overvejet i det danske straffelovråd. Det forholder sig imidlertid sådan, at straffelovrådet for tiden er optaget af meget omfattende arbejdsopgaver, dels gennemgangen af straffelovens regler om bøder, dels behandlingen af et meget omfattende kommissorium vedrørende anvendelsen af frihedsstraf. Derfor finder jeg det næppe hensigtsmæssigt straks at bede straffelovrådet om at se på spørgsmålet om et eventuelt forbud mod børnepornografi. Jeg synes også, der kunne være grund til at afvente resultatet af overvejelserne i Sverige, inden der tages endelig stilling til spørgsmålet herhjemme.

Men jeg kan love, at vi i mellemtiden fra justitsministeriets og fra politiets side nøje vil følge udviklingen på dette område, således at der kan foreligge et mere fyldigt erfaringsmateriale som grundlag for de videre overvejelser.

Lissa Mathiasen (S):

Lovforslaget, der er fremsat af kristeligt folkeparti, har til hensigt at gøre det strafbart at medvirke til salg af børnepornografiske blade og film. Umiddelbart har jeg sympati for forslaget, idet jeg finder det meget væsentligt, at vi beskytter børn og unge mod overgreb af denne karakter. Men det er på den anden side klart, at såfremt et forbud måtte komme, vil det give anledning til forskellige problemer rent administrativt. Vi mener derfor ikke, at vi på det foreliggende grundlag kan støtte lovforslaget, men vi er åbne over for nærmere undersøgelser omkring sagen.

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Erfaringerne viser, at restriktioner avler modforanstaltninger, og forbud avler nye forbud og restriktioner, men fremskridtspartiet vil desuagtet gerne støtte en ændring af lovgivningen, såfremt det viser sig virkelig at være et problem med udnyttelse af børn og mindreårige som modeller til pornoblade og -film. Om den foreslåede ændring af borgerlig straffelov er den rigtige, eller det skal ske på en anden måde, er i den forbindelse underordnet, blot det standses, såfremt der virkelig finder misbrug sted.

Som en lille kommentar til § 234, pkt. 2, harmonerer 21 års alderen ikke helt med den af folketinget vedtagne myndighedsalder på 18 år.

I øvrigt vil jeg tro, at en stor del af fremskridtspartiets folketingsgruppe vil kunne tilslutte sig justitsministerens synspunkter. Fremskridtspartiet har naturligvis ikke parti-disciplin i denne type lovgivning, men det er mit indtryk, at hovedparten af gruppen vil støtte et fornuftigt lovindgreb, hvis det er nødvendigt.

Jeppe Kristensen (V):

Jeg skal igen sige, at fru Mette Madsen ikke kan være til stede, og jeg vil derfor gerne gøre følgende bemærkninger på venstres vegne.

Venstre har som justitsministeren sympati for de intentioner, der ligger bag dette lovforslag. Vi finder det væsentligt, at børn beskyttes bedst muligt mod overgreb.

Det er klart, at der i denne forbindelse er mange problemer, som det kan være vanske-

ligt at løse tilfredsstillende, f.eks. afgrænsningen af, hvilke billeder der kan karakteriseres som utugtige, og skøn over modellens alder, men vi vil gerne være med til i udvalget at studere det materiale, ministeren kan fremlægge om børnepornografiens udbredelse, distributionsformer og produktionssteder samt den svenske betænkning. Derved kan vi måske finde frem til en løsning af dette vanskelige, men meget væsentlige problem.

Ministerne nævner, at spørgsmålet også burde overvejes i straffelovrådet, og at vi endvidere burde afvente resultatet af overvejelserne i Sverige. Vi er enige med ministeren i begge dele. Desværre kan vi ikke skynde på Sverige, men jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke er muligt at prioritere dette spørgsmål rimeligt højt på straffelovrådets liste, selv om vi ved, at dette råd er hårdt spændt for i øjeblikket.

Til sidst vil jeg gerne rejse et spørgsmål, som venstre gentagne gange har rejst, når vi har debatteret pornografiloven her i tinget, nemlig spørgsmålet om størrelsen af bøderne for overtrædelse af det forbud i politivedtægterne, der omhandler udstilling af skrifter eller billeder af anstødelig eller fornærmelig karakter ud til veje eller andre steder, hvortil der er almindelig adgang. Vi har før fået det svar, at bøderne bliver opreguleret efter de almindelige prisstigninger, men vi mener i venstre, at disse bøder altid har været og stadig er for lave. Når man tænker på al den omtale i pressen, en sådan forhandler får, først når man bliver anmeldt, så når sagen kommer for retten, og til sidst når dommen falder ved underretten og måske senere ved landsretten, er en bøde på under 1.000 kr. meget lille i forhold til, hvad man kan få på annoncesiderne for de samme penge. Venstre mener, at bøder for at udstille anstødelige billeder burde være af en sådan størrelse, at det ville ryste forretningens økonomi.

Hagen Hagensen (KF):

Det skal være sagt straks, at vi meget gerne vil være med til at beskytte unge mod misbrug, der kan gå ind under bestemmelserne i straffeloven, og også gerne ser, at man i videre omfang beskytter unge. Jeg må måske i den forbindelse sige, netop som justitsministeren sagde det ud fra den svenske betænk-

[Hagen Hagensen]

ning: børn, for det er vel egentlig det, der er tale om.

Jeg vil derfor gerne i princippet give tilslutning til det lovforslag, som kristeligt folkeparti her er kommet med, men vil dog føje til, at selv om vi er enige i det sigte, der er dermed, og gerne vil være med til at beskytte børn og unge, så vil vi da også gerne se på, om det nu også rammer plet, og nærmere drøfte det i udvalget. Der er allerede rørt ved, om aldersbestemmelserne helt er dem, det skal være, og der er da også problemet om, hvad utugtige billeder er.

Jeg ved ikke, om det høje tings medlemmer kender sommerfuglen, der ser så smuk ud, og som kan købes rundt omkring, men som, hvis man folder den sammen på en ganske bestemt måde, er et af de mest utugtige billeder, der overhovedet findes. Det vil kunne sælges stadig væk, for det er ikke et utugtigt billede, men det vil til gengæld kunne gøres til det.

Hvad vil det i øvrigt sige, at det kun er dem, der sælger billeder, man vil straffe? De, der foreviser billeder for børn, burde vel også straffes, når man i det næste punkt siger, at de, der foreviser film for børn, bør straffes.

Jeg er enig i de bemærkninger, der er faldet om udstillinger, hvor bøderne er urimeligt små. Det kan da godt være, de skal være større. På den anden side må man erkende, at netop det, at vi har givet det frit, skulle betyde, at man også fik en vis form for hold på tingene på en sådan måde, at man efterhånden vel heller ikke kommer ud for at skulle straffe særlig meget.

Når vi nu har sagt alt dette om billeder o.lign., vil jeg da gerne føje til: er det bedre, at børn hver eneste dag – eller er det kun et par gange om ugen? – i et herværende blad, der udkommer i et meget stort oplag, vistnok Danmarks største, kan læse om massageklinikker i annoncer? Jeg fik forleden dag som medlem af retsudvalget sendende et udklip fra en stakkels kvinde, der er indlagt til nervebehandling, og som antageligvis har været inde under massageklinikbegrebet. Hun sendte mig et uddrag af en dags annoncer. Hun havde talt dem op, og der var 178. Jeg læste i nogle af dem om alle de mærkværdige stillinger og meget andet, man kunne komme ud for, hvordan man kunne gøre dit og dat på fransk, på spansk, og hvad ved jeg,

med nærmere beskrivelse af, hvordan de var klædt af eller klædt på, og hvad de kunne komme til. Jeg spørger bare: er det ikke også sådan noget, vi skal have fat i? Det er da også et problem. Det er efter min mening lige så galt at få det ind gennem øjet ved at læse det som at få det ind gennem øjet ved at se et billede, så jeg synes altså, at det er noget, vi skal have taget op på en eller anden måde og få klaret af med hinanden, hvordan det bedst kan gøres. Vi vil gerne være med til at beskytte børnene, men vi vil altså også gerne have lov til at se på, hvordan det praktisk kan gennemføres.

Så må jeg til slut sige, nu da forslagsstillerne selv har peget på bevisspørgsmålet om alder på dem, der er ud over det, man vil kalde for børn, at det vistnok er en lille smule svært at have med at gøre, dér er jeg helt enig med ministeren. Jeg tror, at vi skal prøve på at nå frem til at beskytte børnene og så lade resten ligge.

Birgith Mogensen (CD):

Centrum-demokraterne vil stille sig positivt over for forslaget under udvalgsbehandlingen. Når optagelser af sådanne scener er forbudt, bør man heller ikke kunne skabe sig en fortjeneste ved at sælge børnepornografiske film og bøger. Hvor stort problemet er, ved vi ikke. Det kan vi vel danne os et indtryk af under udvalgsbehandlingen, hvor også aldersgrænsen på de 21 år nok bør diskuteres, men principielt er vi enige.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg er i det store og hele enig med justitsministeren i, at forslaget, som det foreligger, ikke egner sig til at blive gennemført.

De 16 år er formentlig vedtaget, dengang vi havde en grænse ved 16 år. Nu har vi en grænse ved 15 år. Det burde nok rettes, når man er i gang med det nu. De 21 år er ligeledes fra en tid, hvor fuldmyndigheden indtrådte ved de 21 år, og hvis man retter i det i øvrigt, så bør det rettes til 18 år. Det er to, synes jeg, væsentlige indvendinger.

Så er der selve forholdet. Vi har jo den paragraf i øjeblikket, der siger, at den, der sælger utugtige billeder, er strafværdig. Jeg vil da godt gå med til, at også de, der sælger eller foreviser film eller billeder til unge

[Bernhard Baunsgaard]

mennesker, er strafværdige. Men jeg tror, at det vil være rimeligt, at vi ikke går længere.

Inge Krogh (KrF):

Jeg vil gerne sige tak til justitsministeren og til ordførerne for den sympati, der er blevet givet udtryk for under debatten.

Justitsministeren talte om, at udbredelsen er forholdsvis ringe, og det er det vel nok meget vanskeligt at udtale sig om. Selv om udbredelsen er ringe – og jeg tror ikke, den er ringe, og som justitsministeren selv sagde, så må vi have det undersøgt – så kan det være meget alvorligt med disse hæfter eller film, det kan give anledning til forbrydelser mod unge. Det kan i hvert fald ødelægge børnenes og de helt unges sjæleliv, sådan at de måske ikke senere kan tilpasse sig i vores samfund.

Der er talt en del om aldersgrænsen. Når aldersgrænsen er sat, som den er, så er det selvfølgelig, fordi der i § 228 står 21 år for modeller. Det kan man da også se på. Der er jo også i § 228 talt om, at man må tage hensyn til modenheden og til alderen.

Justitsministeren taler om, at straffelovrådet har meget at gøre, men jeg vil meget stærkt tilslutte mig hr. Jeppe Kristensen, som spørger, om man ikke kan få det flyttet op på straffelovrådets liste over ting, der skal undersøges.

Der er udbredt forståelse for, kan jeg forstå, at dette kun er en følge af § 228, og at det kan være vanskeligt at få fat i modellerne, som også justitsministeren sagde. Man har ikke fundet steder her i landet, hvor man optog film eller billeder, men man kunne for nogen tid siden læse i dagspressen, at der var en sag fra Paris, hvor 20 unge i alderen fra 4 og op til 17 år havde medvirket i sådanne film. Det var mørkelagt af hensyn til de unge, men det blev meddelt, at de film og de billeder var solgt bl. a. til Danmark, og vi har jo disse film.

Der bliver talt meget om, hvordan man skal afgrænse det. Der er vel nok ikke nogen tvivl om, at kønsakt med en yngre må opfattes som pornografi, og hvis de sekundære køns karakterer er fremhævet på en ganske speciel måde, så må det også være pornografi.

Hvordan afgør man modellens alder? Ja, det kan være vanskeligt. Har man modellen,

så kan man selvfølgelig gøre det. På billederne tror jeg dog ikke det er så vanskeligt, som nogle har talt om. Man kan dog se det på hele udviklingen. En barnekrop og en voksen kvindes krop er der dog forskel på. Jeg vil sige, i hvert fald efter min erfaring som læge, at man vil kunne se en vis forskel uden alt for store vanskeligheder.

Det glæder mig, at de oplysninger, som justitsministeren lovede efter spørgsmålet fra fru Inger Stilling Pedersen, er fremkommet, og det er godt at få dem gennemarbejdet i retsudvalget. Jeg håber meget stærkt, at vi virkelig kan få gjort noget ved det, og at der vil komme en betænkning om det fra straffelovrådet. Jeg mener, at det er en sag, der hæster meget stærkt.

Selvfølgelig er jeg enig med hr. Hagen Hagensen og hr. Bernhard Baunsgaard, der mener, at der bør stå »sælger og foreviser utugtige billeder«, i, at det selvfølgelig må være strafbart at vise utugtige billeder, ikke blot som film, men også som billeder.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Man nævnede et spørgsmål om bødernes størrelse. Jeg er selvfølgelig villig til at give retsudvalget oplysninger herom.

Derefter var man inde på spørgsmålet om straffelovrådets mulighed for at finde tid til at behandle dette forslag. Jeg vil ikke afvise, at der er en interesse her i tinget for at få det belyst, men det må jo sammenholdes med de arbejdsopgaver, som straffelovrådet i øvrigt har. Jeg tror, det vil være rimeligt, at vi hører noget nærmere derom, og at man i retsudvalget får mulighed for at se og gennemgå den betænkning, der foreligger fra Sverige, inden vi lægger os fast. Jeg er altså parat til at medvirke til drøftelser herom.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod

[Første næstformand]

dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Erlendsson):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Inger Stilling Pedersen (KrF), Chr. Christensen (KrF) og Inge Krogh (KrF) har meddelt mig, at de ønsker til justitsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at forebygge kriminalitet hos børn og unge, særligt med henblik på at hjælpe de mange unge, der gentagne gange får tiltalefrafald?«

(Forespørgsel nr. XXI).

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Miljø- og planlægningsudv. (28/2 79):

Udtræder: Børge Møller

Nyt medlem: Arentoft

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 1. marts, kl. 10.00.

Angående dagsordenen henviste første næstformand til den i salen opslæede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.40
